

pœna respectu fœminarum etiam de Jure Civili est comprobata in Nov. 134. cap. 10. respectu virorum autem pœna gladii à Constantino Imperatore in l. quamvis 30. Cod. ad L. Jul.

de Adult. statuta, & à Carolo V. in sua Nemesi art. 120. confirmata est. Blumblacher ibid. num. 2. & 3. advertens in num. 4. locorum statuta in hoc esse militaria.

§. IV.

De Incestu.

46 Incestus est concubitus inter personas, sibi invicem consanguinitate, vel affinitate conjunctas in eo gradu, in quo Matrimonium inter ipsas dirimitur. Inter personas alias, quæ gradu remotiori inter se distant, puta quintò vel sextò in linea collateralis, de Juri noviori in cap. non debet 8. §. prohibito de Consanguin. & affini. aut etiam in tertio gradu quoad affinitatem ex copula illicita post Concil. Trid. sess. 24. de Reform. Matrim. cap. 4. in 47 incestus locum non invenit. Farinac. prax. crim. q. 149. num. 57. & 58. Engel ad tit. de Adult. num. 30. Wiestner ibid. num. 61.

De Jure Canonico incestus punitur excommunicatione cap. de his 9. XXXV. q. 2. & si fiat cum consanguineo uxoris vel mariti, privat jure debiti conjugalit, ut explicatum in lib. IV. de Sponsalib. & Matrim. tr. 3. cap. 3. à num. 180. De Jure Carolino refert 49 quidem Imperator in art. 117. ad Jus commune Imperiale; sed, ut testantur seduli Legum Civilium rimatoros & collectores, certa pœna in eodem Jure sancita non reperitur. Criminalistæ igitur sunt conferendi, & inter hos cit. Blumblacher in suo commentar. d. art. per tot.

§. V.

De Sacrilegio.

50 Sacrilegium est commixtio carnalis cum persona, per votum solenne castitatis DEO consecrata. Ubi, si forum conscientie respiciamus, sacrilegium est, si cum fœmina, si cum viro, votum castitatis, etiam simplex habente, carnaliter peccetur. At in foro externo concubitus masculi, etiam Clerici vel Religiosi, inстар simplicis fornicationis punitur; concubitus verò masculinorum quorumlibet cum Moniali specialiter coëreatur, ac, si Clerici sint, deponuntur & in Mo-

nastrerium detruduntur; si Laici sint, excommunicantur, ac, præter amissionem bonorum, Monasterio, in quo Monialis erat professus, applicandorum, capite plectuntur cap. si qua 28. cap. si quis 30. XXXII. q. 1. Nov. 123. cap. 43. Ipsa quoque Monialis in ear 52 cerem aut archius Monasterium ad agendam poenitentiam includitur d. cap. si qua 28. cap. impudicas 11. ead. quest. 1. Farinac. prax. crim. quest. 146. num. 12. 30. & 31. P. Engel cit. l. n. 40. & seq. P. Wiestner cit. l. n. 70. & 71.

§. VI.

De Raptu.

53 Raptus est violenta abductio fœminæ honestæ ab uno loco ad alium, moraliter distinctum, libidinis explendæ causâ. Dicitur fœmina honesta; quod intelligo de Jure Civili, quod pœnâ capitis in raptorem honestæ fœminæ (non meretricis) statuta legitur in l. un. Cod. de Raptu Virg. De Jure autem Canonico pœnæ per Concil. Trid. in sess. 24.

de Reform. Matrim. cap. 6. statuta vim obtinent, etiam si persona alia fuerit raptâ. Vide d. lib. de Sponsalib. & Matrim. tract. 3. cap. 4. num. 80. & 99. De Sodomia, bestialitate, mollitie &c. resmittito me ad P. Engel cit. l. num. 26. Wiestner cit. l. num. 74. Farinacum prax. crim. q. 148. & alios Criminalistas.

SECTIO III.

De Homicidio, Crimine falsi, & aliis Delictis publicis.

SUMMARI A.

56. Attingitur homicidium in genere. 57. & seqq. Explicatur parricidium. 62. & seq. Homicidium proditorium. 64. & seq. Assassinium. 66. & seq. Veneficium. 68. Lascivium. 69. & seq. Expositio infantum. 72. & seq. Incendium. 74. & seq. Exponitur crimen

falsi. 84. & seqq. Explicatur vis publica. 87. & seq. Vis privata. 89. & seqq. Crimen repetundarum. 91. & seq. Fraudata annonâ. 93. Peculatus. 94. & seq. Crimen resisti. 96. & seqq. Ambitus. 99. & seq. Plagium. 101. Quasi-plagium.

§. I.

De Homicidio.

56 Publicis Delictis adscribitur homicidium, Lege Cornelia de Sicariis coërceri solum. Hujus injustitiam & justitiam; commissionem liberam, necessariam, & casualem, unâ cum subsequenti ex eo irregularitate per multas paginas discussi in lib. I. tr. de Pœss. Ord. cap. 6. sect. 4. per tot. Nihil igitur superest, quàm ut nonnullas ejus species breviter percurramus.

57 Occurrit autem I. parricidium, Lege Pompeia specialiter notatum. Idque vel proprium est, vel improprum. Proprium est homicidium, inter ascendentes & descendentes commissum arg. rubrica in tit. X. lib. V. de his, qui filios occiderunt; & l. un. Cod. de his, qui parentes vel liberos occiderunt: Nullâ habitâ distinctione, sintne parentes aut liberi naturales tantùm, an simul legitimi: quoniam Lex Pompeia naturam potius & sanguinem, quàm respectum Civilem attendit Anton. Math. de Crimini. ad lib. 48. ff. tit. 6. cap. 1. num. 2. Improprum est homicidium, inter ceteras personas affines aut consanguineas perpetratum: nam & ille, qui uxorem, fratrem, aut sororem occidit, parricida vocatur l. Lege Pompeia 1. ff. de Lege Pomp. de Parricid. ubi Brunonemann num. 1.

Pœna parricidii improprium est gladius l. pœna 9. §. 1. ff. d. t. proprii autem parricidii hæc est pœna, ut parricida virgibus sanguineis, hoc est, ad sanguinem usque verberatus, & culeo seu sacco coriaceo cum cane, gallo gallinaceo, vipera & similia inclusus, in mare aut flumen projiciatur d. l. pœna 9. in pr. ff. d. t. ut omnium elementorum usque carere vivus incipiat, & ei celum superstiti, terra mortuo auferatur, sicuti loquitur Imperator in l. un. Cod. de his qui parent. vel liber.

61 Testantur quidem Anton. Math. cit. l. cap. 2. num. ult. Engel, König, Wiestner, & alii Interpretes ad tit. de his qui filios occider. communi totius Europæ consuetudine pœnam hanc, desperationis causativam, esse sublatam; sed contradicunt Franc. Joseph. de Angelis in tractat. criminali de Delict. p. 1. cap. 65. num. 10. Carpzov. tract. crim. p. 1. q. 8. n. 15. Berlich præf. conclus. p. 4. conclus. 6. n. 6. Heig. quest. Jur. p. 2. q. 33. n. 55.

62 II. est homicidium proditorium, quod subschemate & specie amicitia quis aliquem, sicuti Judas proditor Christum Dominum, interficit; ac propterea in singularem pœnam ab immunitate locali excluditur, ut dictum in lib. III. tr. de Person. Rob. & Jur. Eccles. p. 3. cap. 6. ult. num. 80.

Nolim tamen, ut cum homicidio proditorio confundatur homicidium ex insidiis, quod quis alterum, nil mali suspicantem, in certo loco expectat & perimit; præterquam si persona perimens alteri peremptæ ad speciem amicitiam aut fidelitatem sit devincta, v. g. maritus uxori, famulus domino, subditus Superiori; prout exau-

diendi sunt textus in l. cujusque 4. in princ. ff. ad Leg. Jul. Majest. l. capitalium 28. §. 11. ff. de Pan. Vid. Franc. Jos. de Angel. cit. l. cap. 66. num. 1. & seqq. & cap. 67. n. 4. & dicta in d. l. num. 80. & seqq.

III. est assassinium, quod unus alterum, datâ vel acceptâ pecuniâ, aliâve re pretiò æstimabili interimit: ubi de Jure Canonico negatur asylum Ecclesiasticum; & dicitur pœnæ aliæ, in circumstantiis, relatis in cap. pro humani 1. de Homicid. in 6. Citatus Author cap. 19. num. 1. In Legibus tamen Civilibus, 65 uti solerter investigavit Carpzov. cit. l. q. 18. num. 10. nil speciale de assassinio reperitur; est haud dubiè puniendum sit ultimo supplicio. Citat. de Angelis d. cap. per tot.

VI. est veneficium, cujus nomine non inteligitur cum vulgo sortilegium aut incantatio vel alia magiæ pars, sed homicidium, quod aliquis venenò, dolosè porrectò, necatur l. ejusdem 3. in pr. §. 1. 2. & 3. ff. ad L. Cornel. de Sicar. Carpzov. cit. l. quest. 20. n. 1. Dicitur autem veneficis masculis in Carolina art. 130. nota; fœminis verò suffocatio in aquis præstituitur. Blumbl. ad cit. artic. num. 1. & seqq.

V. est lascivium, quod homines prædâ, spo- lii, vel lucri causâ trucidantur; de Jure Communi furcâ per l. capitalium 28. §. 15. ff. de Pan. de Jure Carolino rotæ supplicio per artic. 137. castigandum. Lauterb. ad tit. ff. ad L. Cornel. de Sicar. §. 27.

VI. est expositio infantum in loco publico vel privato; vocaturque crimen in Nov. 153. in pr. à sensu humano alienum, quod ne ab ullis quidem barbaris admitti, credibile est: cum enim ejusmodi expositio sit proxima dispositio ad mortem, æquiparatur homicidio, & ubi mors in fontis ex frigore, fame, vel incurfu bestie sequitur, pœna corporis afflictiva vel capitalis præscribitur cap. ult. Dist. 87. Ord. Carol. artic. 132. & ibi Blumblacher num. 1. Sin autem exposita fœboles reperitur adhuc vivens, arbitraria pœna decernitur d. art. 132.

Utròque etiam casu exponentes jura parentum quoad successiorem & potestatem patriam amittunt cap. un. de Infant. & languid. expos. l. unusquisque 2. cum l. seq. Cod. eod. Idemque in cit. cap. un. de expositione languidorum seu infirmorum, quibus alimenta impie negantur, disponitur.

VII. est incendium seu injectio vel suppositio ignis in aedes alienas; quod, licet species homicidii non sit, attamen ob damnum & periculum, ordinariè conjunctum, à Lege Cornelia, perinde ac homicidium, etiam ultimo supplicio coëreatur l. si quis 10. ff. ad L. Cornel. de Sicar. imò in Ordinât. Carol. art. 125. incendiarius eodem ignis tormentò vivus comburi jubetur.

Punitur insuper à SS. Ca. nonibus excommunicatione per textus in cap. pessimans 32. XXXII. q. 8. cap. 104. 19. de Sen. exce.

P. SCHMIEB JURISPR. CAN. CIV. TOM. III. M m

communicat. P. Wiefner ad tit. de Raptorib. num. 39. Conferatur Franc. Jos. de Angelis

cit. l. cap. 76. num. 5. P. Reiffentuel ad cit. tit. num. 32. & seqq.

§. II.

De Crimine falsi.

74 Crimen falsi per Legem Corneliam effectum est publicum. Definitor, quod sit Delictum, quod in praedictum alterius veritas dolose immutatur.

75 Dixi I. in praedictum alterius. Nam, ubi nullum est nocumentum, falsitas à Lege Cornelia non castigatur. Magnif. P. König ad tit. de Crimine falsi num. 10. nisi per se comparata sit ad nocendum alteri per text. in l. Si qui 6. in princ. ff. l. si falsus 8. Cod. ad L. Cornel. de Falsi.

76 Dixi II. veritas dolose immutatur. Immutatur autem I. dicto, si v.g. falsum à testibus in iudicio deponatur l. pena 1. in princ. ff. d. t. cap. falsidicus 1. d. t. si à iudice, muneribus corrupto, injusta sententia proferatur d. l. pena 1. §. 3. si ab advocato sui clientis causa prodatur adversario, veras probationes aut exceptiones dissimulentur, & falsae admittantur l. praevicator 1. in pr. & §. 1. ff. de Praevicator.

77 Praevicator II. scripto, si vel Notarius, vel quivis alius instrumentum falsum conscribat; iustum & verum instrumentum laceret, turbet, radeat, aut alienam manum vel sigillum imitetur cap. licet 5. de Crimine falsi §. Lex Cornelia 7. Inst. de Publ. Fidei. d. l. pena 1. §. 4. ff. ad L. Cornel. de Falsi. Ord. Carol. art. 112.

78 Falsi. Ord. Carol. art. 112. Immutatur III. factio per diminutionem ponderum & menturae, per adulterationem monetarum, per limitum transpositionem in agris, per suppositionem alieni partus l. qui falsam 19. in pr. & §. 1. l. pennit. §. 1. ff. eod. l. si quis 2. Cod. de Falsa moneta. Ord. Carol. art. 111. 113. & seq.

79 Immutatur IV. usu, quando aliquis falsitate, ab

allis confecta, utitur, ac v.g. falsum testem aut testamentum vel instrumentum in vel extra iudicium scienter producit; Doctorem aut Nobilem se vanè jactat; falsam monetam, & alio cusam, aut aurum alchimicum, ejus consecutionem Joannes XXII. in Extrava. spondens de Crimine falsi inter communes, severè prohibuit, fraudulenter expendit l. falsi 13. in pr. l. eos qui 27. in pr. §. 1. & 2. ff. d. t. l. un. Cod. de Mutat. nom. d. art. 113. Ord. Carol.

De Jure Civili, ut patet ex Legibus hucusque citatis, & praesertim ex citatis articulis Ordinat. Criminis. & notatis ibidem à D. Blumbacher, poena falsi videtur esse arbitraria, ac pro diversitate circumstantiarum exasperanda vel lenienda. Carpzov. pract. crim. q. 93. à num. 16. Franciscus Josephus de Angelis de Del. cit. p. 1. cap. 50. n. 10.

De Jure Canonico falsum dicentes infamiam incurrunt cap. constitutus 9. III. quest. 5. & si Clerici falsum dixerint, deponuntur, ac in Monasterium detruduntur cap. si Episcopus 7. Dist. 50. Falsificantes autem literas Apostolicas mutantur excommunicatione cap. ad falsificationem 7. de Crim. falsi, Summo Pontifici in Bulla Coenae casu 4. reservata; & si Clerici sint, omni officio & beneficio Ecclesiastico in perpetuum privantur d. cap. 7.

Sanè, si litem Apostolicam corrigantur, ac, unà vel alterà syllabà mutatà, verus sensus exprimitur, & v. g. pro Diocesi Salisburgensi ponatur Frisingensis, culpam & poenam cessare, cum Sairo, Palao, & Bonacina apud P. Wiefner ad tit. de Crim. falsi, n. 16. verosimilius iudico.

§. III.

De aliis Delictis publicis.

84 In numerum criminum publicorum ulterius refertur I. Vis publica, quae tranquillitas & publica securitas per violentiam turbatur; id, quod ex iudicio Imperatoris in §. item Lex 8. Inst. de Public. Fidei. contingit, quando adhibentur arma. Anton. Math. de Crim.

85 ad lib. 48. ff. tit. 4. cap. 1. num. 2. Atamen, ut opinantur cum aliis Lauterb. ad tit. ff. de Vi publ. §. 2. & seqq. etiam sine armorum usu vis publica inferri potest, puta si vel persona publica potestate sibi concessa abutatur; vel tumultus excitetur contra personam publicam; vel locus publicus, v. g. arx, castrum, residentia Principis aut Domini, curia civitatis &c. obsidetur per textum in l. qui casu 5. cum seqq. ff. d. t. Perez in Cod. ad L. Jul. de Vi num. 1.

Viadicatur à Lege Julia, & pro ratione circumstantiarum diversimodè punitur, ut tradunt Carpzov. pract. crim. q. 40. num. 7. & seqq. Lauterb. ad d. t. §. 6. Perez cit. l. num. 6. & 14.

II. Vis privata, quae tranquillitas & securitas privata laeditur sine armis d. §. item Lex 8. Inst. de Publ. Fidei. Cujus rei proferuntur exempla in l. de vi 1. §. 10. & 2. l. hac lege 2. cum l. seqq. ff. ad L. Jul. de vi priv. Anton. Math. cit. l. cap. 3. num. 1. & seq. Poena statuitur ab eadem lege Julia; quae tamen hodie est arbitraria. Carpzov. d. l. Lauterb. ad cit. tit. §. 2. Perez cit. n. 14. Struv. exercit. 49. th. 49. Miller ibid. tit. b.

III. Crimen Reperundarum, quod Magistratus aut alius, in officio vel munere publico constitutus, pecuniam aut aliud donum accipit, quod magis aut minus aliquid faciat, ad quod faciendum vi muneris & officii obstringitur l. Lex Julia 1. in pr. l. Lex Julia 3. ff. ad L. Jul. repetund. Subjeter à Lege Julia extra ordinem castigari, & interdum quidem deportatio, exilium, seu relegatio; subinde etiam, si quis munera in alterius necem acceperit, capitale supplicium dicitur l. Lex Julia 7.

87 §. 3. ff. d. t. ubi Brunn. Farinac. prax. crim. q. 111. n. 16. & seqq. Struv. cit. l. ib. 74. Miller ibid. lit. e.

91 IV. Fraudata annona, quae delinquit ille, qui facit, ut annona fiat carior, aut alterius rei, ad victum humanum pertinentis, abundantia vel commercium impediatur l. Lex Julia 2. in pr. & §. 1. ff. de L. Jul. de Annona l. annona 26. ff. de Extr. ord. criminib.

92 Praescribitur huic crimini à Lege Julia poena 20. aureorum d. l. 2. §. 2. & insuper in cit. l. annona 6. pro modo admitti relegatio vel opus publicum statuitur. Anton. Math. cit. l. tit. 9. cap. 2. num. 1.

93 V. Peculatus, quod pecunia publica vel alia res immobilis, ad aliquam civitatem spectans ab eo, cujus fidei & periculo commissa non erat, surreptit l. sacrilegii 9. §. 2. ff. ad Legem Jul. Pecul. Poena illius, à Lege Julia ordinata, in privatis personis est deportatio; in Magistratibus & eorum Ministris, qui majorem habent opportunitatem pecunias publicas suffurandi, est ultimum supplicium l. un. Cod. d. t. §. item Lex 9. Inst. de Public. Fidei.

Anton. Math. d. l. tit. 10. cap. 2. num. 1. & 2. Franc. Joseph. de Angelis de Delictis citat. p. 1. cap. 96. num. 7. Lauterb. ad cit. tit. ff. §. 4.

94 VI. Crimen Residui, quod pecunia publica ab eo, cujus fidei & periculo erat concedita, retinetur, & in usum publicum seu in rationes non refertur l. Lex Julia 2. ff. ad L. Jul. pecul. Perez ad Cod. eod. tit. num. ult. Struv. cit. exercit. 49. th. 79.

Poenam illius est pecuniaria: damnatur enim non tantum residuum restituere, sed etiam tertiam illius partem praestare, ac, qui 300. v. g. florenos retinuit, praeter hos adhuc 100. siccio inferre tenetur l. Lex Julia 2. §. 1. ff. ad L. Jul. pecul. Struv. d. l. th. 80. Lauterb. ad eund. tit. §. 11. §. ult.

VII. Ambitus, quod dignitates & honores illicito modo & mediò v. g. largitione vel promissione munerum comparantur l. un. Cod. ad L. Jul. de Ambitu. l. ult. Cod. ad L. Jul. repetund. Olim à Lege Julia in Republica Romana severè fuit castigatus; postea, dum status popularis transiit in Monarchicum, Lex illa non amplius observabatur in Urbe l. un. in princ. ff. d. t. Anton. Math. d. l. tit. 11. cap. 1. num. 1. & seqq. sed tantum in municipiis, ubi reus de ambitu poena 100. aureorum cum infamia mulctatus erat d. l. un. §. 1. samè tamen restitutus, ubi alium de eodem crimine poterat convincere d. l. §. 2.

Hodie punitur arbitrariè, prout testatur Brunn. ad cit. l. un. Cod. num. 5. & Lauterbach ad cit. tit. ff. §. 3. imò in quibusdam locis, non absque detrimento Republicae, impunitus est. Confer. Pranob. ac Clarif. D. de Wolleren in quest. Queripant. 11. num. 49. & seqq.

VIII. Plagium, quod liber homo vel servus alienus supprimitur, ac v. g. emitur, venditur, abducitur, rapitur, ad fugam persuadetur, celatur, permutatur, donatur, in dotem datur &c. l. si liberum 1. l. sciendum 2. in pr. & passim ff. ad L. Fab. de Plagior. Hujus poena ex Lege Fabia ab initio fuit pecuniaria; postea evasit extraordinaria. Inst. ff. d. t. ac demum in capitalem ex constitutionibus Principum est commutata l. ult. Cod. eod. Anton. Math. tit. 12. cap. 2. num. 1. Perez ad cit. tit. Codic. num. 6. & 7.

Datur etiam quasi-plagium, quod literarium dicitur, quando quis alterius scripta surripit, aut dolose transcribit, ac, tanquam sua, nomine veri auctoris suppressò, vendit. Franc. Josephus de Angelis de Delictis p. 1. cap. 102. num. 9. Lauterbach ad cit. tit. §. ult.

CAPUT III.

De Delictis Extraordinariis.

Amgen Delictorum in praesenti tractatione claudunt extraordinaria, strictim & unica duntaxat sectione discutienda.

SECTIO UNICA.

Recensensur Delicta extraordinaria.

SUMMARIUM.

- 1. & seqq. Describitur calumnia. 10. Concessio, 11. & seq. Diffusio. 13. Scopelismus. 14. & seq. Expilatio hereditatis. 15. Aligeatus. 17. Furtum balnearum. 18. & seq. Receptatio. 20. Violatio sepulchri. 21. & seq. Praevicatio. 23. Effraetio carceris. 24. & seq. Morio termini. 26. Insultatio Collegiorum illicitorum. 27. Perjurium. 28. Sclionatus. 29. Conclusio totius libri quinti & operis.